

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. ДРАГОМАНОВА**

ГУСАК Анна Леонідівна

УДК 37.016:004-057.87

**МОНІТОРИНГ ІНФОРМАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

13.00.04 – теорія та методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2012

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник - доктор педагогічних наук, професор
ПАДАЛКА Олег Семенович,
Національний педагогічний
університет імені М.П.Драгоманова, проректор.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ВАСИЛЕНКО Володимир Аркадійович,
Соціально-педагогічний інститут
«Педагогічна академія», ректор;

кандидат педагогічних наук, доцент
ДЕМ'ЯНЕНКО Віктор Михайлович,
Інститут інформаційних технологій та
засобів навчання НАПН України,
заступник директора з науково-експертної
роботи.

Захист відбудеться 11 жовтня 2012 року о 12.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова за адресою: 01601, Київ-30, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий 10 вересня 2012 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

В.Д. Сиротюк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Актуальність теми. Розвиток інформаційних та комунікаційних технологій забезпечує конкурентоспроможність будь-якої країни, оскільки при цьому стимулюється економічний розвиток та продуктивність ринку праці, що сприяє вдосконаленню освіти за рахунок інформаційної мобільності.

На сьогодні в Україні рівень інформатизації суспільства в цілому і освіти зокрема суттєво нижчий рівня інформатизації суспільства й освіти розвинутих країн, рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності населення є недостатнім, а впровадження нових методів навчання із застосуванням сучасних інформаційно-комунікативних технологій – повільним.

Одним із шляхів реалізації основних напрямів розвитку інформаційного суспільства в Україні, його конкурентоздатності у світі є підвищення рівня професійної кваліфікації студентів непрофільних спеціальностей у сфері комп'ютерних технологій; сформованість у майбутніх фахівців компетентності у сфері комп'ютерних технологій; системне, детальне, систематичне відстеження фактичного рівня сформованості даної компетентності у студентів непрофільних спеціальностей за допомогою моніторингових технологій з метою оперативного внесення науково обґрунтованих корекцій в управління зазначеним об'єктом і планування подальшого його розвитку.

Питанням визначення поняття компетентності займалися такі вчені як Д. Равен, Е. Зеєр, І. Колесникова, О. Новіков. Проблему реалізації компетентнісного підходу в галузі інформатики у процесі підготовки студентів непрофільних спеціальностей, конкретизації змісту їх професійних компетентностей у різний час досліджували ряд вчених. Так, формуванням інформаційної компетентності студентів займалися Ю. Полотненко, Є. Струков та ін.; формуванням інформаційної компетентності майбутніх учителів - Вол. Бондар, Т. Гудкова, О. Зайцева, Т. Петухова, А. Темербекова, С. Яшанов та ін.; формуванням інформаційної компетентності студентів інженерних спеціальностей - О. Карнаухова, В. Шершнева; формуванням інформаційної компетентності майбутніх економістів - В. Куликов та ін.

Проте ряд складових цієї проблеми залишаються нерозв'язаними. Частково це пов'язано з відсутністю обґрунтованого змістового розмежування таких суміжних понять як: «інформаційна компетентність», «інформатична компетентність», «інформативна компетентність».

Питанням дослідження інформаційної компетентності присвячені праці Н. Гендиної, Н. Колкова, І. Скіпора, О. Фрідланда та ін.; інформатичної компетентності – О. Спірін; інформативної компетентності – О. Сіпачова.

В руслі нашого дослідження актуальною є інформативна компетентність студентів непрофільних спеціальностей, оскільки ми вважаємо, що дана категорія характеризує знання про структуру, функціонування інформаційного середовища засобами комп'ютерних технологій і вміння, навички, необхідні для взаємодії з ним.

При цьому варто зазначити, що сформованість певного рівня інформативної компетентності – це результат, тобто кінцевий продукт навчальної успішності студентів. Тому особливої актуальності набуває управління процесом формування інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей в умовах вищого навчального закладу. У сучасній педагогічній науці такий процес визначається терміном “моніторинг”.

Питаннями моніторингу якості освіти займалися ряд вчених О.Белкін, Л. Генденштейн, В. Загвязінський, В. Євдокимов, О. Локшина, Т. Лукіна, А. Майорова, О. Пехота, І. Прокопенко, С. Ракова, П. Семиволос, В. Сергієнко, З. Рябова та ін. Моніторингу освітнього середовища сучасного навчального закладу на основі культурологічних та психолого-педагогічних концепцій динамічного розвитку складних систем і утворень приділяють увагу Л. Карпухіна, А. Каташов, Т. Лукіна, З. Рябова. Моніторингу рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій присвячені праці В. Бикова, Ю. Жука. Питання моніторингу сформованості професійної компетентності фахівця в сфері інформаційних технологій знайшли своє відображення у роботах Н. Рижова, М. Литвиненка, В. Фоміна та ін.

Усе вищевикладене засвідчує, що у даний час у педагогічній науці поки що недостатньо розроблене питання цілісного бачення проблеми формування інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей засобами навчальних курсів комп'ютерного профілю, незважаючи на його практичну та теоретичну значущість. Також спостерігається відсутність досліджень, присвячених моніторингу сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей й удосконалення практики професійної підготовки майбутніх фахівців.

Таким чином, можна говорити про існування протиріччя між об'єктивною необхідністю сформованості інформативної компетентності у студентів непрофільних спеціальностей, їх конкурентноздатністю на світовому ринку праці та недостатнім рівнем розробки засобів контролю, націленого на визначення ступеня сформованості інформативної компетентності майбутніх фахівців за етапами навчання і підвищення якості процесу навчання і виховання.

Необхідність розв'язання існуючого протиріччя, актуальність проблеми, її недостатня теоретична та практична розробленість, зумовили вибір теми дисертаційної роботи **«Моніторинг інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконане згідно з планом науково-дослідних робіт кафедри соціальної педагогіки Волинського національного університету імені Лесі Українки та є складовою комплексної наукової теми «Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі за умов входження України в загальноєвропейський освітній простір», над якою працює кафедра (2005-2012 рр.) (протокол №5 від 25 грудня 2008 року).

Тема дисертації затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 9 від 28.04.2011 р.) та узгоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (№529 від 19.06.2012 р.).

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Окреслена мета зумовила такі **завдання** дослідження:

1. Здійснити науково-теоретичне обґрунтування моніторингу освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

2. Визначити основні складові інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

3. Розробити модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

4. Розкрити сучасний стан сформованості інформативної компетентності у майбутніх фахівців.

5. Розробити та експериментально перевірити модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Об'єкт дослідження – інформативна компетентність студентів непрофільних спеціальностей, динаміка її формування та розвитку.

Предмет дослідження – моніторингові шкали оцінювання інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Визначені об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження зумовили вибір **методів** дослідження: *теоретичні* – аналіз та синтез, класифікація, систематизація та узагальнення положень науково-педагогічної літератури, програмово-методичної документації, результатів наукових досліджень для обґрунтування змісту базових понять проблеми дослідження; *емпіричні* – вивчення й узагальнення досвіду, спостереження, опитування, бесіда, інтерв'ювання, тестування, анкетування, які допомогли виявити стан розробки предмету дослідження та діагностувати рівень сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; *прогностичні* (методи моделювання і прогнозування) з метою побудови моделі інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей та моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; *педагогічний експеримент* – констатувальний і формувальний – для апробації моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; *математичні методи* та *графічний аналіз* результатів експерименту.

Теоретико-методологічною основою дослідження стали концептуальні положення щодо поетапного формування розумових дій (П. Гальперін, А. Запорожець, Н. Талізін); теорія системного аналізу (Н. Кузьміна, В. Сластьонін, В. Шадріков та ін.), діяльнісного підходу (Н. Бернштейн, Л. Виготський, А. Леонтьєв, С. Рубінштейн та ін.), творчого розвитку (В. Андреев, М. Павлова, В. Міхелькевич, В. Симоненко та ін.); інтенсифікації і активізації

навчального процесу (Ю. Бабанський, А. Вербицький, В. Вергасов, Л. Занков, Р. Нізамов та ін.) на всіх рівнях інформативної підготовки; теорія і практика інформативно-інформативної підготовки студентів (В. Биков, О. Гончарова, М. Жалдак, О. Кузнецов, Ю. Рамський, З. Сайдаметова, С. Сисоєва, Є. Смирнова-Трибульська, О. Спірін та ін.); а також нормативні документи в галузі освіти (Державна національна програма “Освіта” (“Україна ХХІ століття”), Закон України “Про освіту”, Указ Президента України “Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні” та “Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні”, Національна доктрина розвитку освіти, Національна програма інформатизації, Державна програма “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці”, Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»).

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягають у тому, що:

- *вперше представлено та обґрунтовано авторське трактування дефініції «інформативна компетентність»;*
- *чітко розмежовано поняття інформаційної, інформативної та інформативної компетентностей;*
- *розроблено авторську модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей;*
- *обґрунтовано компоненти (аксіологічний, результативний, когнітивний, рефлексивно-комунікативний), критерії, показники і рівні сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей;*
- *уточнено термін «моніторинг»;*
- *виділено вимоги, яким повинна відповідати система оцінювання інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей;*
- *визначено та обґрунтовано адекватні компонентам інформативної компетенції шкали оцінювання;*
- *розроблено модель моніторингу стану сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.*

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей та модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей можуть бути використані викладачами з метою визначення динаміки сформованості у студентів непрофільних спеціальностей інформативної компетентності.

Окремі здобутки дисертації можуть бути використані у роботі викладачів вищих навчальних закладів для відстеження рівня сформованості інформативної компетентності у студентів для своєчасного виявлення потенціалу студента з метою розвитку в нього вказаної компетентності .

Результати дослідження *впроваджено* у навчально-виховний процес Волинського національного університету імені Лесі Українки, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Тернопільського

національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського.

На етапі констатувального експерименту дослідженням було охоплено 425 студентів – за напрямками підготовки: філологія, історія, педагогіка, біологія, а на етапі формувального експерименту – 238 студентів-першокурсників, з яких 118 було включено до ЕГ, а 120 – до КГ. До роботи також було залучено керівників практик (24 особи), викладачів фахових дисциплін (25 осіб) і кураторів (18 осіб).

Упровадження результатів дослідження. Основні положення, висновки та рекомендації, розроблені на основі узагальнення дослідницько-експериментальних матеріалів упроваджено у навчально-виховний процес Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського (довідка №25/10 від 10.05.2012 р.), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (акт №410-33/03 від 03.04.2012 р.) та Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (довідка №345 від 10.05 2012 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження оприлюднені у доповідях на науково-практичних конференціях: *міжнародних* - «Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону» (Ялта, 2007), соціально-педагогічна конференція (Луцьк, 2007), «Волинь очима молодих науковців: минуле, сучасне, майбутнє» (Луцьк, 2008), «Актуальні проблеми соціальної педагогіки, початкової та дошкільної освіти» (Луцьк, 2012); *всеукраїнських*: «Теорія та методика вивчення природничо-математичних і технічних дисциплін» (Рівне, 2009); *закордонних*: *Zamojskie studia i materiały. Wyszczka Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu* (Замостя, 2008), *Współczesne strategie i wyzwania edukacyjne. Państwowa Wyszczka szkoła zawodowa w Chełmie* (Хелм, 2010), *Współczesne strategie i wyzwania edukacyjne. Państwowa Wyszczka szkoła zawodowa w Chełmie* (Хелм, 2011).

Окремі положення дисертації було обговорено і схвалено на науково-методичних семінарах кафедр вищої математики та інформатики та соціальної педагогіки ВНУ імені Лесі Українки (2008-2010 рр.).

Публікації. Основний зміст дисертаційного дослідження відображено у 9 публікаціях: 6 статей (з них 3 статті – у наукових фахових виданнях, 3 зарубіжні публікації (Польща), 3 тез доповідей).

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, списку умовних скорочень, трьох розділів, висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел (243 найменувань, з них 4 – іноземною мовою) та 5 додатків, розміщених на 63 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 278 сторінок, з них 182 - основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, визначено його мету, завдання, об'єкт і предмет, окреслено методологічні засади та методи дослідження; розкрито його наукову новизну і практичне значення,

відображено відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження, представлено структуру дисертації.

У першому розділі **«Науково-теоретичне обґрунтування моніторингу освітнього процесу»** нами проаналізовано поняття «моніторинг освітнього процесу»; обґрунтовано роль моніторингу у навчальному процесі вищого навчального закладу; здійснено науково-теоретичне обґрунтування контролю як моніторингової складової сформованості професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Історичний аналіз проблеми моніторингу дозволив констатувати, що поняття моніторингу в педагогіці розглядається відносно недавно, у теоретичному й практичному аспектах проблема організації педагогічного моніторингу не розроблена.

Уточнення терміну “моніторинг” та різні підходи до визначення даного поняття, дозволили визначити власний підхід до його трактування, в результаті якого *під моніторингом ми розуміємо* процес безперервного науково обґрунтованого, діагностико-прогностичного дослідження стану розвитку педагогічного процесу з метою оптимального вибору освітніх цілей, завдань і засобів їх розв’язання.

Серед основних *функцій моніторингу* нами виділені такі: активізуюча, діагностична, інтеграційна, інформаційна, компаративістська, конструктивна, корекційна, організаційно-діяльнісна, орієнтувальна, прагматична, формуюча, експертна.

Встановлено, що важливою складовою моніторингу є контроль результатів навчальної діяльності студентів, покликаний встановити ступінь досягнення цілей навчання, рівень сформованості знань, умінь і навичок, а також виявити рівень розвитку, включаючи індивідуальні якості і особистісні характеристики.

Розробка нових державних стандартів в освіті та втілення нових технологій навчання вимагають впровадження нових підходів до системи контролю і перевірки заданих стандартів знань. Одним із важливих засобів управління навчально-пізнавальним процесом студентів є контроль, оцінка та облік їх роботи.

Нами розмежовано поняття *«контроль»* і *«перевірка»*, *«оцінки»* і *«оцінювання»* навчальної діяльності студентів в руслі проблеми формування інформативної компетенції студентів. Під перевіркою ми розуміємо встановлення зворотного зв’язку зі студентами в рамках окремих навчальних занять, а контроль несе значно ширше функціональне навантаження, оскільки передбачає діагностику результатів навчання, забезпечує ліквідацію прогалин знань протягом всього процесу навчання, активізацію самоконтролю. Під оцінкою ми розуміємо результат процесу оцінювання, його умовно-формальний (знаковий), кількісний вираз оцінки навчальних досягнень в числах і балах, а під оцінюванням – процес зі встановлення ступеня реально досягнутих результатів з планованими цілями.

З’ясовано, що на сучасному етапі практично відсутні єдині процедури і критерії оцінювання навчальної діяльності студентів, тобто оцінюються перш

за все знання, а не сам характер, об'єм, темп та рівень їх засвоєння. Часто проблема оцінювання підміняється обліком успішності, педагогічним контролем знань та ін.

З огляду на вище зазначене, нами *визначено вимоги, яким повинна відповідати система оцінювання*: визначення успішного засвоєння того або іншого навчального матеріалу, сформованості тої чи іншої практичної навички; забезпечення фіксації як зміни загального рівня підготовленості кожного студента, так і динаміки його успіхів в різних сферах пізнавальної діяльності; у самому механізмі виставляння оцінок має бути закладена можливість адекватної інтерпретації закладеної в них інформації; у систему оцінювання має бути закладений механізм, що заохочує і розвиває самооцінку студентами своїх досягнень, а також рефлексію, що відбувається з ним в ході навчального процесу; система оцінювання повинна передбачати і забезпечувати постійний контакт між викладачем і студентом, а також адміністрацією і педагогічним колективом університету; система оцінювання має бути єдиною стосовно конкретної студентської групи.

Наголошено на адекватності моніторингу навчальним досягненням студента. Це значить, що чим більшу диференціюючу дію на студентів несе той або інший метод навчання, тим більше варіативною має бути методика педагогічного контролю, що оцінює ці досягнення.

Важливо відмітити, що навчання може бути результативним тільки тоді, коли навчальна робота систематично і глибоко контролюється, коли самі студенти постійно бачать результат своєї роботи. За відсутності такого контролю в процесі засвоєння навчального матеріалу студенти не знають справжнього рівня своїх знань, слабо уявляють свої недоліки.

У другому розділі «**Теоретичні основи інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей**» обґрунтовано робочий понятійно-категоріальний апарат щодо проблеми дослідження; визначено складові інформативної компетентності; розроблено та обґрунтовано модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; визначено критерії, показники, рівні сформованості інформативної компетентності майбутніх фахівців.

Наголошено, що *об'єктом* у нашому дослідженні виступають студенти непрофільних спеціальностей, оскільки створення умов для забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності усіх верств населення, створення системи мотивацій щодо впровадження і використання ІКТ для формування широкого попиту на такі технології в усіх сферах життя суспільства є запорукою розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Встановлено, що до ключових компетентностей відноситься компетентність в області інформаційних та комп'ютерних технологій. Розкрито змістове визначення таких суміжних понять як «інформаційна компетентність», «інформатична компетентність», «інформативна компетентність».

Інформаційну компетентність ми розглядаємо в контексті інформаційного підходу, в якому початковим є термін «інформація» і

розглядається як процес сприйняття інформації людиною. В роботі під *інформаційною компетентністю* розуміємо можливість громадянина інформаційного суспільства забезпечити собі вільний доступ до інформації; забезпечити собі право вільного вибору джерела, формату, стандарту, програми і технології роботи з інформацією; реалізувати доступні в суспільстві можливості щодо створення, передачі, розповсюдження, використання, копіювання, знищення всієї доступної йому інформації, включаючи і його власну інформацію.

Інформатична компетенція представлена нами в руслі вузькопрофесійної сфери і передбачає знання і уміння в області спеціалізованого прикладного програмного забезпечення, орієнтовані на специфічні, унікальні програмні засоби, що використовуються тільки в одній або декількох суміжних професійних середовищах (знання будови комп'ютера, програмування, його ремонт тощо). Під цим кутом зору ключовим моментом інформатичної компетентності виступає поняття "інформатика". *Інформатична компетенція* – це підтверджена здатність особистості задовольнити власні індивідуальні потреби і суспільні вимоги щодо формування професійно-спеціалізованих компетентностей людини в галузі інформатики.

Наголошено, що предметом нашого дослідження є *інформативна компетентність* як професійна складова підготовки майбутніх фахівців непрофільних спеціальностей в руслі понять: комп'ютерні технології → інформативна компетентність. В даному випадку основний сенс поняття інформативна компетентність йде від технічного компоненту, акцент ставиться на умінні використовувати технічні засоби для організації зберігання, обробки і передачі інформації.

Проаналізовані визначення дозволили нам дати авторське трактування поняття «*інформативна компетентність*», яке з позицій його внутрішньої структури ми розуміємо як інтегративне утворення особистості, яке виявляється в здатності особистості задовольнити індивідуальні, суспільні та професійні потреби засобами комп'ютерних технологій як в професійній діяльності, так і у житті взагалі, що спостерігається у позитивному налаштуванні фахівця і його спрямованості на професійну діяльність (аксіологічна компонента); збалансованості його знань, умінь, навичок та здатностей в сфері комп'ютерних технологій для розв'язання професійних завдань (когнітивна компонента); готовності творчого нових проблем чи завдань за допомогою комп'ютерних технологій (креативна компонента); здатності відстежувати власні цілі, процес і результат своєї діяльності щодо набуття компетенцій у галузі комп'ютерних технологій (рефлексивно-комунікативна компонента).

Для визначення складових інформативної компетентності з метою подальшої оцінки сформованості даної компетентності для ефективного здійснення професійної діяльності студентів непрофільних спеціальностей ми звернулись до моделювання. Нами встановлено, що у зв'язку з різними підходами то трактування компетентності в області комп'ютерних технологій,

існують різні моделі даної компетентності (А. Темербекова, М. Зелман, І. Фаліна, А. Зав'ялов, Н. Ликова), на основі аналізу яких розроблено авторську *модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей*, яка включає такі *компоненти*: *аксіологічна* (особистісна, мотиваційна, ціннісно-орієнтаційна складові), *когнітивна* (змістова, технологічна, орієнтаційна складові), *процесуальна* (професійна, діяльнісно-творча, операційно-діяльна, методологічна складові); *рефлексивно-комунікативна* (комунікативна, маніпуляційна, рефлексивна складові).

Наголошено, що проблема вимірювання інформативної компетентності пов'язана з проблемою виявлення критеріїв і рівнів її сформованості. Кожен компонент розкривається через визначені нами відповідні *критерії*, які є підставою для його оцінки, тобто виступають еталоном, якого потрібно досягти, а саме: активне ставлення студента до інформативної діяльності; сформованість професійно значущих ціннісних орієнтацій особистості; особистісні якості особистості; сформованість знань теоретичного і технологічного характеру; оволодіння інформаційною культурою; включення в інформативну діяльність; сформованість навичок користування засобами інформаційних технологій та творчого застосування інформації; рефлексія інформативної діяльності; сформованість вмінь інформаційного спілкування.

Визначено *показники*, що конкретизують критерії і виступають наочним результатом роботи, на основі критеріїв сформованості інформативної компетентності майбутніх фахівців. Нами визначено *рівні* розвитку цієї якості у студентів ВНЗ (активний – високий, нормативний – достатній, інтуїтивний – низький).

Наголошено, що сформованість певного рівня інформативної компетентності – це результат, тобто кінцевий продукт, те, що змінити вже неможливо тому актуальності набуває управління процесом, тобто управління результатами. Використовуючи цей підхід, можна своєчасно зробити виправлення і отримати бажаний результат тобто, з метою удосконалення освіти у вищих навчальних закладах України постає проблема безперервного наукового діагностико-прогностичного дослідження діяльності учасників освітнього процесу та моніторингу рівня сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

У третьому розділі **«Експериментальне впровадження моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей»** проаналізовано сучасний стан сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; виявлено рівень сформованості даної компетентності та її складових, який забезпечує сучасна система теоретико-практичної підготовки у вищій школі; досліджено стан сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей та модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Проведений нами аналіз навчальних планів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр показав, що у переважній більшості вищих навчальних закладів

України всі студенти на першому і (або) другому курсі обов'язково вивчають одну з дисциплін комп'ютерного профілю: «Основи інформатики», «Інформатика і обчислювальна техніка», «Обчислювальна техніка і програмування» і т.п. Зазначена тенденція, на нашу думку, є виправданою, оскільки формування компетентності в галузі комп'ютерних технологій є невід'ємною складовою успішної підготовки висококваліфікованого фахівця. Проте варто зазначити, що відсутній єдиний підхід до організації формування інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей, що виявляється, наприклад, в невідповідності кількості кредитів ECTS на вивчення дисциплін комп'ютерного спрямування, до форм контролю вивчення дисципліни; відведення часу на вивчення дисципліни та кількості форм поточного і підсумкового контролю. Хоча при цьому варто зазначити, що обсяг сформованих знань та вмінь із дисциплін, зазначених у освітньо-професійних програмах, є приблизно однаковим.

Поряд з цим, варто зазначити, що у деяких вузах України (наприклад, Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова) практикують впровадження уніфікованих навчальних планів для студентів певних галузей знань (зокрема гуманітарних наук за напрямками підготовки: історія, філологія, біологія, географія, педагогіка). На нашу думку, такий підхід дозволяє стандартизувати інформативну підготовку майбутнього фахівця. Однак вивчення навчальних дисциплін комп'ютерного спрямування є запізнілим і оскільки передбачається на третьому, четвертому курсах.

З іншого боку, аналіз змісту навчальних програм з інформатики і комп'ютерної техніки для студентів непрофільних спеціальностей показав, що переважна більшість програм обмежуються тільки засвоєнням інформативних знань, прикладних умінь і навичок без урахування формування світогляду і відповідальної життєвої позиції студентів, без розуміння ними власної відповідальності за результати своєї діяльності, без розвитку особистісної конкурентоздатності. Загалом, діяльність, що організовується в різних вишах у рамках навчальної програми, не забезпечує достатньо високого рівня сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей. Такі висновки було зроблено на основі узагальнення результатів опитування студентів 4-х курсів за напрямками підготовки педагогіка, біологія, історія, філологія (експертна оцінка за комплексною «Методикою вимірювання сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей»). Експериментальною базою дослідження стали Волинський національний університет імені Лесі Українки, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. При цьому виявлено, що 9,4% майбутнім фахівцям притаманний високий рівень сформованості інформативної компетентності, 59,6% притаманний достатній рівень сформованості інформативної компетентності, 30% – притаманний низький рівень сформованості інформативної компетентності.

Виявлена ситуація дозволила визначити основні причини недостатнього рівня інформативної компетентності випускників вищої школи. Це, зокрема, нечітка інформаційна спрямованість змісту навчальних курсів; відсутність у студентів інтересу до оволодіння курсами інформатики; невміння використовувати міжпредметні зв'язки інформативного характеру; низький рівень самоконтролю та самооцінки у студентів; недостатня підготовка викладачів вищого навчального закладу з цієї проблеми; відсутність системи контролю (моніторингу) за формуванням кожного окремо взятої компоненти інформативної компетентності та вказаної компетентності загалом.

Результати констатувального експерименту дозволили зробити припущення про необхідність розробки системи контролю за сформованістю складових інформативної компетентності та якостей особистості. Оптимальною формою контролю рівня сформованості зазначеної компетентності визначено моніторинг.

З цією метою було розроблено *модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей* (рис. 1). Їх результативність і вплив на підвищення рівня сформованості інформативної компетентності у студентів непрофільних спеціальностей було перевірено при організації роботи з експериментальною групою.

Констатовано, що організація моніторингу пов'язана з визначенням і вибором оптимального поєднання різноманітних форм, видів, способів аналізу та діагностики і повинна враховувати особливості конкретної педагогічної ситуації.

Встановлено, що результативність сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей залежить від вибору шкали для контролю сформованості її компонентів та складових. При виборі шкали оцінювання перш за все потрібно керуватися тим, що важливо оцінити і який ефект повинно мати оцінювання.

Визначено, що для адекватної оцінки кожного компонента інформативної компетентності варто використовувати набір певних шкал: для *аксіологічної компоненти* – відносну кількісну і суб'єктивну якісну шкали оцінювання; для *когнітивної компоненти* – абсолютну кількісну, конкурентно-орієнтовану, нормативну якісну, суб'єктивну якісну; для *рефлексивно-комунікативної компоненти* – конкурентно-орієнтовану кількісну і конкурентну якісну шкали оцінювання; для *процесуальної компоненти* – конкурентно-орієнтовану і конкурентну якісну шкали оцінювання, суб'єктивну якісну.

Визначено, що моніторингові процедури мають свої *етапи*: створення кваліметричного зразка спостереження розвитку інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей, вибір відповідних шкал для вимірювання стану розвитку, сформованості інформативної компетентності, розробка програми діагностики стану сформованості інформативної компетентності, проведення діагностики стану сформованості інформативної компетентності, узагальнення результатів та створення програми розвитку та сформованості інформативної компетентності.

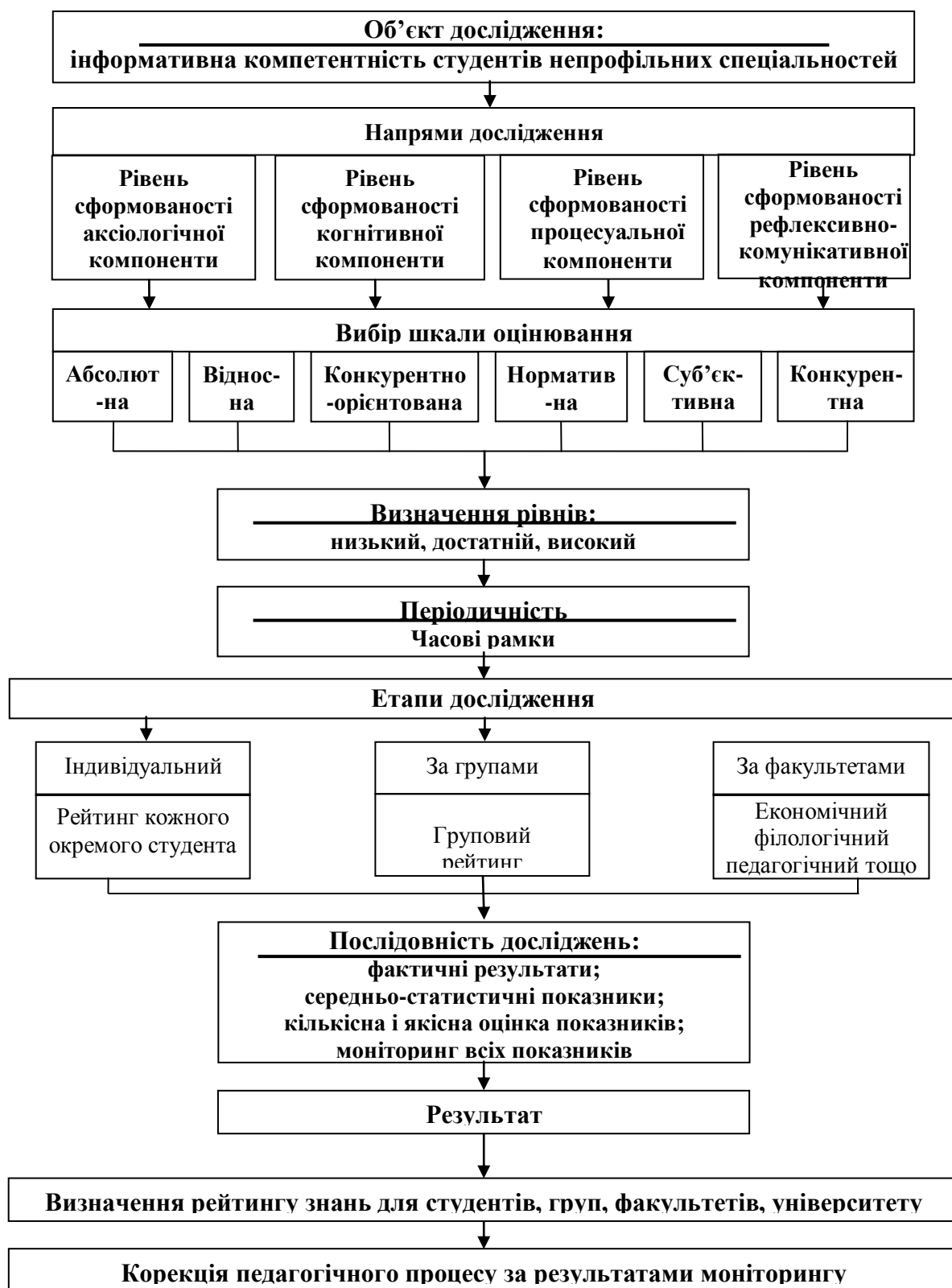

Рис. 1. Модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей

Вони є циклічними, після завершення останнього етапу починається знову перший з метою коригування мети проведення моніторингу. Проведення моніторингу розвитку інформативної компетентності здійснюється шляхом

замірювання стану розвитку інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Результати моніторингу є дієвим інструментом вдосконалення роботи кафедр, факультетів і інших структурних підрозділів вузу, оскільки здійснюють зворотний зв'язок із студентом.

Для встановлення ефективності запропонованої моделі моніторингу сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей нами було проведено формувальний експеримент, у якому взяло участь 238 студентів (контрольна група – 120 студентів (КГ) та експериментальна група – 118 студентів (ЕГ)). КГ освоювала дисципліни комп'ютерного профілю з використанням модульної технології та формами контролю, які передбачені навчальними програмами з дисципліни. ЕГ освоювала дисципліни комп'ютерного профілю з використанням модульної технології та моніторинговими шкалами оцінювання. Додатково викладачами проводився моніторинг формування інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей впродовж усього вивчення навчальних дисциплін. Важливо відзначити також, що в обох групах контроль (підсумковий, модульний) сформованості інформативної компетентності здійснювався згідно навчальних програм і з використанням одних і тих самих комплектів тестів.

На основі результатів опитування експертів та діагностики самих студентів нами було встановлено динаміку рівнів за кожним із компонентів сформованості інформативної компетентності у вигляді гістограм. З метою уточнення отриманих даних і формування уявлення про сформованість компонентів інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей нами було проведено також опитування самих студентів за допомогою додаткових методик (опитувальник «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів», тест «Експрес-діагностика особистісної конкурентоздатності», опитувальник «Діагностика самоактуалізації особистості О.В.Лазукіна», опитувальник «Обізнаність у сфері інформаційних і комп'ютерних технологій», анкета «Здатність особистості до саморозвитку», Експрес-шкала професійно важливих особистісних якостей.

Динаміка рівнів сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей подано на рис.2.

Загалом, як свідчать дані, отримані в ході педагогічного експерименту, впровадження і використання моніторингу інформативної компетентності у студентів непрофільних спеціальностей, сприяє систематичності та врівноваженості роботи, призводить до досягнення високого рівня інформативної компетентності, сприяє підвищенню ефективності процесу інформативної підготовки майбутніх фахівців. У свою чергу, оволодіння інформативними компетентностями забезпечує випускникові конкурентоспроможність в його майбутній професійній діяльності або під час вступу на наступний рівень освіти.

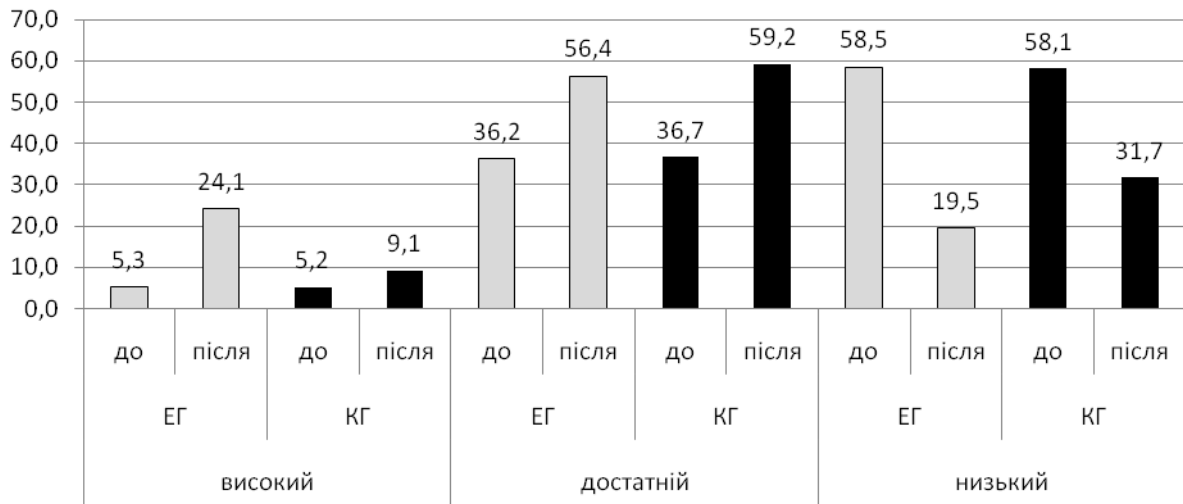

Рис. 2. Динаміка рівнів сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей (узагальнений показник)

ВИСНОВКИ

У дисертації подано теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей, що виявляється у побудові моделі інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей, а також теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці програми моніторингу стану сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей та моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

У процесі теоретико-емпіричного дослідження отримано результати, які засвідчують вирішення поставлених завдань і дають підстави зробити такі

ВИСНОВКИ:

1. Аналіз науково-педагогічної літератури і практики засвідчив, що моніторинг інформативної компетентності на сучасному етапі є недостатньо досліджений і виявляється у різноаспектних підходах до дослідженого феномену в ряді науково-педагогічних дослідженнях вітчизняних і закордонних вчених. На сьогодні відсутні однозначні трактування підготовки фахівців на базі сформованої інформативної компетентності. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває питання моніторингу стану сформованості вказаної компетентності, вирішення якого можливе при обґрунтуванні основ інформативної компетентності, реалізації моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей в процесі їх підготовки.

2. В результаті науково-теоретичного аналізу нами встановлено, що поняття моніторингу в педагогіці розглядається відносно недавно, у теоретичному й практичному аспектах проблема організації педагогічного моніторингу достатньо не розроблена. Уточнення терміну «моніторинг» та різні підходи до визначення даного поняття, дозволили визначити власний

підхід до його трактування, в результаті якого під моніторингом ми розуміємо процес безперервного науково обґрунтованого, діагностико-прогностичного дослідження стану, розвитку педагогічного процесу з метою оптимального вибору освітніх цілей, завдань і засобів їх розв'язання. Серед основних *функцій моніторингу* нами виділені такі: активізуюча, діагностична, інтеграційна, інформаційна, компаративістська, конструктивна, корекційна, організаційно-діяльна, орієнтувальна, прагматична, формуюча, експертна. Розрізнено та інтерпретовано поняття «*контроль*» і «*перевірка*», «*оцінки*» і «*оцінювання*» навчальної діяльності студентів. З'ясовано, що на сучасному етапі практично відсутні єдині процедури і критерії оцінювання навчальної діяльності студентів, оцінюються, як правило, знання, а не сам характер, об'єм, темп та рівень їх засвоєння. Часто проблема оцінювання підміняється обліком успішності, педагогічним контролем знань та ін. З огляду на вище зазначене, нами *визначено вимоги, яким повинна відповідати система оцінювання. Визначено, що моніторинг – це модернізований контроль, потреба у появі якого продиктована часом у зв'язку з посиленням мінливості середовища та його розвитком.*

3. Встановлено, що особливої актуальності набуває питання підготовки фахівця нової якості, який володів би знаннями, вміннями, навичками в області комп'ютерних технологій, був би готовий до отримання, засвоєння, переробки та творчого, ефективного їх застосування для вирішення завдань у професійній діяльності і повсякденному житті. Наголошено, що *об'єктом* у нашому дослідженні виступають студенти непрофільних спеціальностей. На основі змістового аналізу понять «інформаційна компетентність», «інформатична компетентність», «інформативна компетентність», «інформаційна грамотність», «комп'ютерна грамотність» та розгляду різноманітних підходів до трактувань даного поняття, *як робочий визначено термін «інформативна компетентність»*, яке ми розуміємо як інтегративне утворення особистості, яке виявляється в здатності особистості задовольнити індивідуальні, суспільні та професійні потреби засобами комп'ютерних технологій як в професійній діяльності, так і у житті взагалі, що проявляється у позитивному ставленні фахівця і його спрямованості на професійну діяльність і до життя взагалі; збалансованості знань, умінь, навичок та здатностей в сфері комп'ютерних технологій для вирішення професійних завдань; готовності творчого вирішення нових проблем чи завдань за допомогою комп'ютерних технологій; здатності відстежувати власні цілі, процес і результат своєї діяльності щодо набуття компетенцій у галузі комп'ютерних технологій.

4. Нами розроблено авторську *модель інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей*. В структуру якої входять *компоненти* (аксіологічна, когнітивна, процесуальна, рефлексивно-комунікативна), *критерії* (активне ставлення студента до інформаційної діяльності; сформованість професійно значущих ціннісних орієнтацій особистості; особистісні якості особистості; сформованість знань теоретичного і технологічного характеру; оволодіння інформаційною культурою; включення

в інформаційну діяльність; сформованість навичок користування засобами інформаційних технологій та творчого застосування інформації; рефлексія інформаційної діяльності; сформованість вмій інформаційного спілкування), *показники та рівні* (активний – високий, нормативний – достатній, інтуїтивний – низький) сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

5. Вивчення сучасного стану та виявлення рівня сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей стали підставою стверджувати, що підготовка студентів непрофільних спеціальностей до використання інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності не може обмежуватися тільки засвоєнням інформативних знань, прикладних умій і навичок, а повинна супроводжуватися формуванням світогляду і відповідальної життєвої позиції, особистим ухваленням загальнолюдських і культурних цінностей, розумінням власної відповідальності за результати своєї діяльності, розвитком особистісної конкурентоздатності. Такі висновки було зроблено на основі узагальнення результатів опитування студентів 4-х курсів за допомогою експертної оцінки за авторською «Методикою вимірювання сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей».

6. Виявлена ситуація дозволила зробити припущення, що одним із важливих *чинників формування інформативної компетентності* студентів непрофільних спеціальностей та оптимальною системою її контролю є *моніторинг*, оскільки інформативна компетентність та її складові (якості особистості, здатності та вміння) мають свою специфіку, можуть формуватися та розвиватися нерівномірно. Моніторинг розглядається нами як складова ефективної реалізації професійних можливостей кожної особистості. Це зумовило необхідність обґрунтування *моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей*, яка включила такі *складові: об'єкт дослідження* (інформативна компетентність студентів непрофільних спеціальностей); *напрями дослідження* (рівні сформованості аксіологічного, когнітивного, рефлексивно-комунікативного, процесуального компонента інформативної компетентності); *вибір шкал оцінювання* (абсолютна, відносна, конкурентно-орієнтована, нормативна, суб'єктивна, конкурентна); *визначення рівнів* (низький, достатній, високий); *періодичність* (часові рамки); *етапи дослідження* (індивідуальний, за групами, за факультетами); *послідовність досліджень; результати; визначення рейтингу знань для студентів, груп, факультетів, університету; корекцію педагогічного процесу за результатами моніторингу.*

Результативність обґрунтованої системи моделі моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей підтвердило виявлення статистично значущих показників зростання рівня сформованості інформативної компетентності у студентів непрофільних спеціальностей було нами виявлено в ЕГ при аналізі узагальнених результатів за всіма компонентами у порівнянні з КГ.

Отримані результати не вичерпують всіх питань, пов'язаних з процесом моніторингу сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей. Серед *перспективних напрямів дослідження* можна назвати: розробка змісту інформативної підготовки з урахуванням науково обґрунтованих напрямів та ідей модернізації системи освіти; підготовка викладачів у вищих навчальних закладах до здійснення педагогічного моніторингу студентів

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ З ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях

1. Гусак А.Л. Рейтингове оцінювання навчальних досягнень студентів у вищому навчальному закладі / А.Л. Гусак // Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону. – Ялта, 2007. – [Вип.3], ч.2 – С. 174-179.
2. Гусак А.Л. Поняття моніторингу й «освітнього моніторингу» як наукової проблеми / А.Л. Гусак // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2010. – Вип.23. – С.141-148.
3. Гусак А.Л. Стан сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей «Педагогіка» / А.Л. Гусак // Збірник наукових праць / За редакцією П.М. Гусака та Н.І. Корпач. – Луцьк: ПП Іванюк. - 2012. – 376 с. – С.93-97.

Статті у наукових виданнях

4. Гусак А.Л. Інформаційні компетенції як компоненти розвитку особистості в світлі вимог Болонського процесу / А.Л. Гусак // *Zamojskie Studia I Materialy. Wyzsza Szkola Zarzadzania I Administracji W Zamosciu.* – Zamosc, 2008. – Вип. 26. – С. 209-213.
5. Гусак А.Л. Види і шкали оцінювання / А.Л. Гусак // *Wspolczesne Strategie I Wyzwania Edukacyjne. Panstwowa Wyzsza Szkola Zawodowa w Chelmie.* – Chelmskie Towarzystwo Naukowe, 2010. – С. 339-350.
6. Гусак А.Л. Поняття і значення інформаційної культури та інформаційної грамотності / А.Л. Гусак // *Wspolczesne Strategie I Wyzwania Edukacyjne.* – Chelm, 2011. – С. 181-189.

Матеріали науково-практичних конференцій

7. Гусак А.Л. Рейтингове оцінювання навчальних досягнень студентів за умов впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу / А.Л. Гусак // Матеріали II Міжнародної соціально-педагогічної конференції – Луцьк, 2007 – С. 56-59.
8. Гусак А.Л. Компетентнісний підхід до освіти і компетентнісне оцінювання / А.Л. Гусак // Волинь очима молодих науковців: минуле. Сучасне, майбутнє. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (16-17 квітня 2008 року). – Луцьк, 2008. – Том. 1. – С. 275-276.
9. Гусак А.Л. Структура інформаційної компетентності студентів // Волинь очима молодих науковців: минуле. Сучасне, майбутнє / А.Л. Гусак // Матеріали

III Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів (13-14 квітня 2009 року). – Луцьк, 2009 . – Том. 1. – С. 275-276.

АНОТАЦІЇ

Гусак А.Л. Моніторинг інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2012.

У дисертаційному дослідженні проаналізовано моніторинг формування інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей як передумови підготовки формування такого фахівця, який би зреалізувався і в професії, і в житті, на основі придбаних якостей був би конкурентноздатним на ринку праці; окреслено сутність, структуру, критерії, показники та рівні сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей; обґрунтовано робочий понятійно-категоріальний апарат з проблеми дослідження; проаналізовано існуючий досвід підготовки фахівців в області комп'ютерних технологій; розроблено, обґрунтовано та експериментально апробовано програму моніторингу стану сформованості інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей та модель моніторингу інформативної компетентності студентів непрофільних спеціальностей.

Ключові слова: моніторинг, інформативна компетентність, студенти непрофільних спеціальностей.

Гусак А.Л. Мониторинг информативной компетентности студентов непрофильных специальностей. – Рукопись.

Диссертация на получение научной степени кандидата педагогических наук из специальности 13.00.04 - теория и методика профессионального образования. – Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. – К., 2012.

В диссертационном исследовании проанализирован мониторинг формирования информативной компетентности студентов непрофильных специальностей как предпосылки подготовки формирования такого специалиста, который бы реализовался и в профессии, и в жизни, на основе приобретенных качеств был бы конкурентоспособным на рынке труда.

Разделены понятие «контроль» и «проверка», «оценки» и «оценивания» учебной деятельности студентов. Под проверкой мы понимаем установление обратной связи со студентами в рамках отдельных учебных занятий, а контроль несет значительно большую функциональную нагрузку, поскольку предусматривает диагностику результатов обучения, обеспечивает ликвидацию пробелов знаний в течение всего процесса учебы, активизацию самоконтроля. Под оценкой мы понимаем результат процесса оценивания, его условно формальное (знаковое), количественное выражение оценки учебных

достижений в числах и баллах, а под оцениванием – процесс по установлению степени реально достигнутых результатов с планируемыми целями.

Определены структура информативной компетентности – выделена аксиологический компонент, который помогает вхождению студента непрофильных специальностей в производственный процесс, обеспечивает выбор профессионально-важных ценностных ориентаций. Когнитивный компонент отображает процессы переработки информации на основе анализа полученной информации, формализации, сравнения, обобщения. Процессуальный компонент способствует формированию и развитию у студентов разнообразных способов деятельности, включает использование средств информационных технологий. Рефлексивно-коммуникативный компонент характеризует осмысление, самоанализ и самооценку студентом собственной информационной деятельности и ее результатов.

Выделены критерии - активное отношение студента к информационной деятельности, личностные качества человека, сформированность профессионально значимых ценностных ориентаций личности, сформированность знаний теоретического и технологического характера, овладение информационной культурой, включение в информационную деятельность, сформированность навыков пользования средствами информационных технологий и творческого применения информации, рефлексия информационной деятельности, сформированность умений информационного общения.

Определены показатели и уровни сформированности информативной компетентности студентов непрофильных специальностей, обоснован рабочий понятийно-категориальный аппарат по проблеме исследования; проанализирован существующий опыт подготовки специалистов в области компьютерных технологий, разработана, обоснована и экспериментально апробирована программа мониторинга состояния сформированности информативной компетентности студентов непрофильных специальностей и модель мониторинга информативной компетентности студентов непрофильных специальностей.

Определенно, что мониторинговые процедуры имеют свои этапы: создание квалиметрического образца наблюдения развития информативной компетентности студентов непрофильных специальностей, выбор соответствующих шкал для измерения состояния развития, сформированности информативной компетентности, разработка программы диагностики состояния сформированности информативной компетентности, проведения диагностики состояния сформированности информативной компетентности, обобщения результатов и создания программы развития и сформированности информативной компетентности. Они являются циклическими. Проведение мониторинга развития информативной компетентности осуществляется путем замера состояния развития информативной компетентности студентов непрофильных специальностей.

Результативность обоснованной модели системы мониторинга информационной компетентности студентов непрофильных специальностей подтвердила выявления статистически значимых показателей роста уровня сформированности информационной компетентности у студентов непрофильных специальностей.

Ключевые слова: мониторинг, информативная компетентность, студенты непрофильных специальностей.

Husak A. L. Monitoring of informing competence of students of unprofile specialities. – Manuscript.

The Thesis for getting the scientific degree of Candidate of Pedagogical Scientist in specialty 13.00.04 – Theory and Methodology of Trade Education. – National M. P. Dragomanov Pedagogical University. – Kyiv, 2012.

Monitoring of forming of informing competence of students of unprofile specialities as pre-conditions of preparation of forming of such specialist that would be realized in a profession is analysed in dissertation research, and in life, on the basis of the purchased internalss would be competitive at the market of labour; essence, structure, criteria, indexes and levels of formed of informing competence of students of unprofile specialities, is outlined; a working concept-category vehicle is reasonable on issue of research; existent experience of preparation of specialists is analysed in area of computer technologies; it is worked out, reasonably and the program of monitoring of the state of formed of informing competence of students of unprofile specialities and model of monitoring of informing competence of students of unprofile specialities are experimentally approved.

Keywords: monitoring, informing competence, students of unprofile specialities.